

Ørkesrelateret hørselsskade og tinnitus

Advokat Jarl R. Henstein
Advokatfirmaet Riisa &
Co

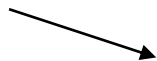
Problemstillinger

- Hjemmelssprsmålet
 - Tinnitus som følgeskade og tinnitus som selvstendig lidelse
- Årsakssammenheng
- Konstateringstidspunktet – ansvarlig selskap
- Erstatningsutmåling

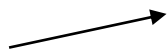
Hjemmelsspørsmålet

- Hørselsskade som yrkessykdom

Folketrygdloven § 13-4

Yforsl. § 11 bokstav b

«yrkessykdomsforskriften»
[FOR-1997-03-11-220]

*§1. Yrkessykdommer som skal
likestilles med yrkesskade*

*D. Nedsatt hørsel som skyldes
larm fra maskiner, verktøy,
prosesser og annet*

Hjemmelsspørsmålet

- Larmskade og tinnitus

- Tinnitus uten larmskade eller impulsstøy godkjennes ikke som yrkessykdom/yrkesskade etter folketrygdloven, bl.a. TRR-2023-3106

Retten bemerker, og er enig med ankemotparten i at øresus ikke kan godkjennes som selvstendig yrkessykdom, fordi øresus ikke er omfattet av listen over yrkessykdommer som skal likestilles med yrkesskade i yrkessykdomsforskriften § 1. Øresus kan imidlertid godkjennes som følgeskade av påvisbart og yrkesskaderelatert hørselstap, jf. yrkessykdoms- forskriften § 1, bokstav d. Dette har også støtte i langvarig trygderettspraksis, jf. TRR-2019-3465 og TRR-2023-1191

Hjemmelsspørsmålet

- Larmskade og tinnitus

- Kan tinnitus uten samtidig larmskade godkjennes som yrkesskade etter yforsl. § 11 bokstav c ?
 - LB-2021-21068 – Helikopterpilot og påvirkning over tid

Lagmannsretten kan ikke se det er grunnlag for å ekskludere sykdommen fra dekningsområdet for yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c, bare fordi tinnitus også kan ha andre, sammensatte, årsaker... Dernest vil lagmannsretten vise til at tinnitus er en lidelse som ligger tett opp til hørselstap som omfattes av yrkessykdomsforskriften § 1 D.

Lagmannsretten har etter dette konkludert med at As tinnitusplager skal godkjennes som dekket av yrkesskadeforsikringen etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c

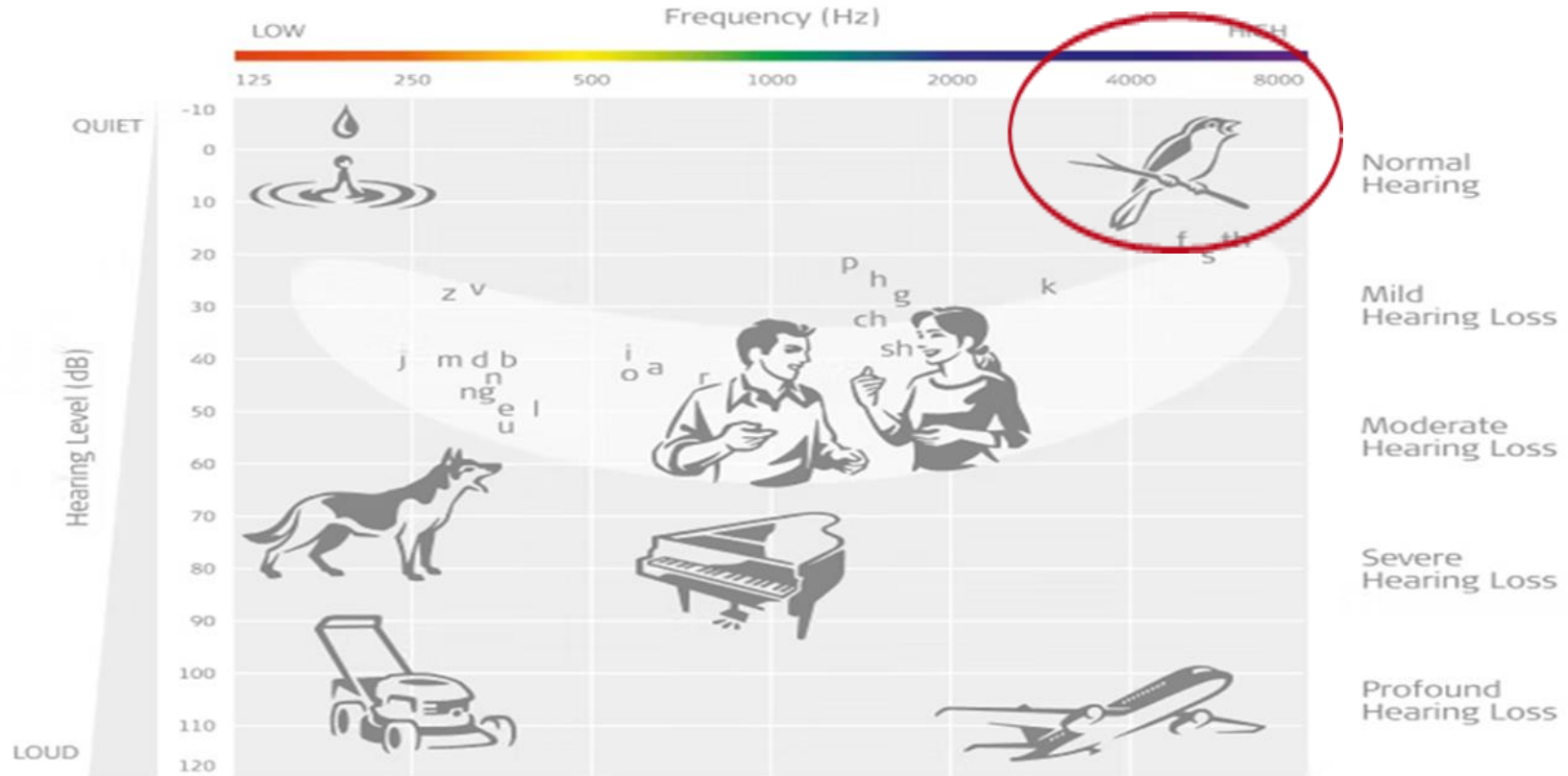
Årsakssammenheng

- Tradisjonell kunnskap om støyindusert hørselstap

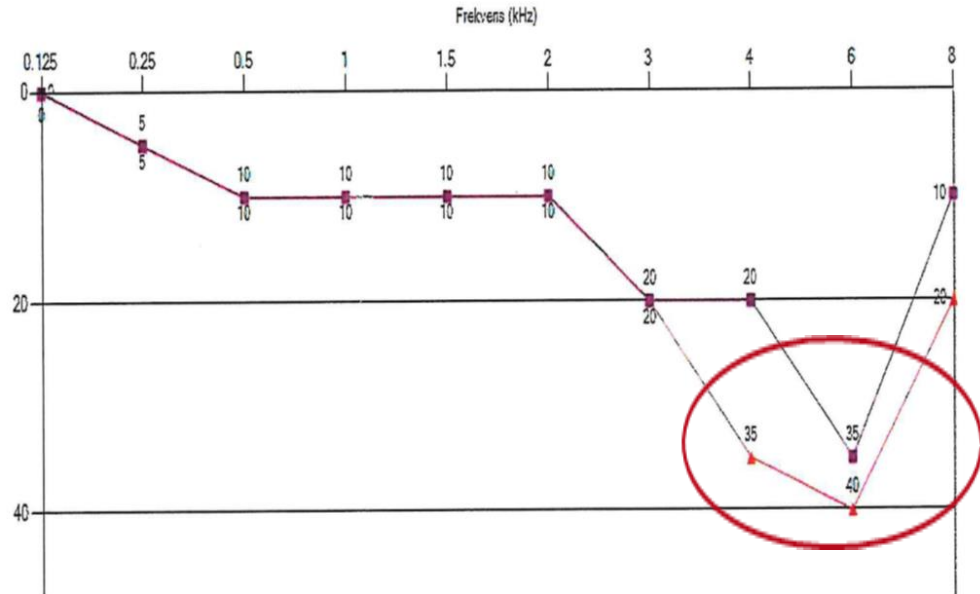
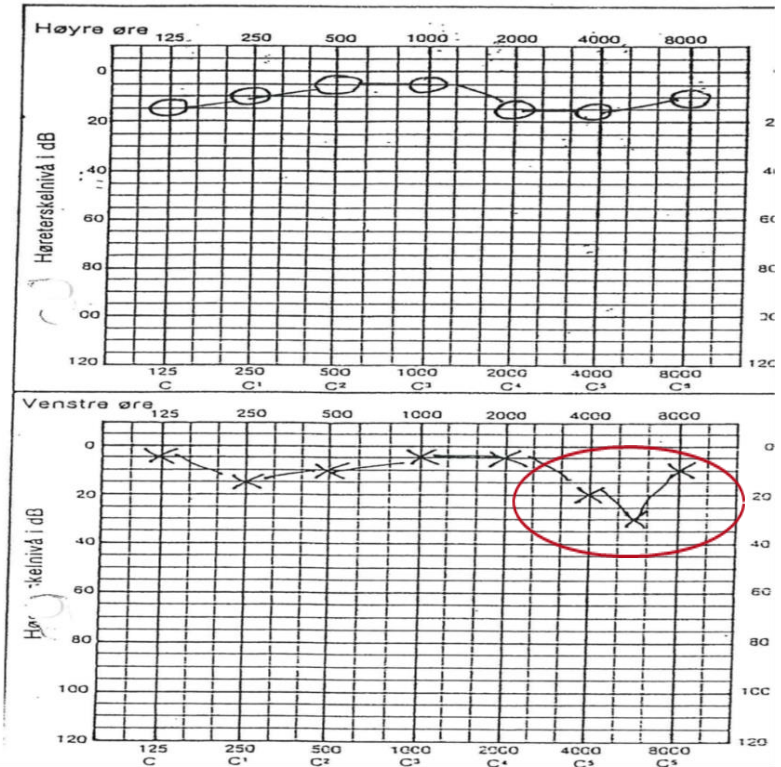
- Retningslinjer fra Arbeidstisynet:

«Definisjonen på støyindusert hørselstap er et hørselstap på **25 dB** eller mer for én av frekvensene, eller **20 dB** eller mer for alle tre frekvensene **3000, 4000 og 6000 Hz**. Dette gjelder forutsatt at det er holdepunkter for skadelig støypåvirkning i arbeidet.»

Årsakssammenheng

Årsakssammenheng

Årsakssammenheng

Tradisjonell kunnskap om støyindusert hørselstap:

- Det største hørselstapet finner sted **de første 10-15 år etter eksponeringsstart**
- Hørselstapet **kommer først i 3-6 kHz-området** og sprer seg etter hvert ned i lavfrekvensområdet (0,5-2 kHz)
- **Støydip** er et tegn på støyindusert hørselstap, i motsetning til aldersbetinget hørselstap som mangler det
- En larmskade vil **ikke forverres etter opphør av den skadelige eksposisjon**. Dette er lagt til grunn bl.a. i TRR-676/84

Årsakssammenheng

- **OBS!:**

- De siste årene er man blitt klar over at støydiper også er vanlig å finne hos ikke støyeksponerte (hodeskade, medfødt hørselstap, mellomørebetennelse, aldersforandringer, musikkvaner)
- Gjør at diagnosen støyskade er vanskelig og må stilles ut fra utvikling i audiometrifunn, utseende på audiogram og tilstrekkelig eksponering

«Me registrerer at det er stor sannsynlighet for at nokre av lærlingane har med ein eksisterandes støyskade inn i arbeidslivet..»

[Bedriftshelsetjenesten Statoil Mongstad, artikkel Norsk tidsskrift for arbeids- og miljømedisin]

Årsakssammenheng

- Presumpsjonsregelen i yforsl. § 11, 2. ledd:

Skade og sykdom som nevnt i første ledd bokstav b skal anses forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden, hvis ikke forsikringsgiveren kan bevise at dette åpenbart ikke er tilfellet.

D. Nedsatt hørsel **som skyldes** larm fra maskiner, verktøy, prosesser og annet

Årsakssammenheng

- De sentrale rettskilder er:

- RT- 2012 -1864 – Løsemiddelskade (avsnitt 32-35)
- HR-2023-2433-A – Matforgiftning og hjertelidelse

«Det er etter mitt syn klart at passusen « som skyldes » må forstås slik at forskriften stiller et krav om årsakssammenheng mellom påvirkning og sykdom...

..I utgangspunktet har A...bevisbyrden både for at han lider av en sykdom som går inn under forskriften, og for at den kjemiske påvirkningen han har vært utsatt for er årsaken til denne sykdommen.», RT-2012-1864-A

Konstateringstidspunktet – hvilket selskap er ansvarlig

- Yforsl. § 5, bokstav b

*En skade anses konstatert på det første tidspunkt da skadelidte..
b. første gang søkte legehjelp for skaden eller sykdommen*

- Skadetidspunktet ftl. § 13-5, andre ledd

For en yrkessykdom settes skadetidspunktet til første besøk hos lege som fører til at sykdommen blir konstatert. Dersom den skadelige påvirkningen er opphørt når sykdommen blir konstatert, fastsettes skadetidspunktet til den siste dagen vedkommende var under skadelig påvirkning i arbeidet [Ftl. § 13-5]

Konstateringstidspunktet

- Det nærmere rettslige innhold – yfl § 5 andre ledd bokstav b:
 - «søkte legehjelp»
 - ✓ Annet autorisert helsepersonell likestilt
 - ✓ Skade/sykdom avdekket ved en rutinekontroll er tilstrekkelig
 - Det er uten betydning at skaden/sykdommen er påført hos annen arbeidsgiver

Konstateringstidspunktet

- Ikke krav om at korrekt diagnose er stillet

".....skjæringstidspunktet i henhold til konstateringsbegrepet er det tidspunkt den ankende part oppsøkte lege og det der ble gjort funn som mest sannsynlig relaterte seg til en senere diagnostisert kols." [Bl.a. LA-2008-8486, Se og Ot.prp.nr. 44 1988-89, LE-2020-67950]

Konstateringstidspunktet

- Ikke krav til kunnskap om årsakssammenheng

Lagmannsretten legger således til grunn at skadekonstateringstidspunktet etter § 5 er rent objektivt, det vil si at det avgjørende blir når skadelidte første gang oppsøkte lege på grunn av skaden, selv om verken han eller legen da forstod at dette ville bli en yrkesskade eller yrkessykdom som gir rett til erstatning etter loven.” [LB-2000-1707]

Konstateringstidspunktet

- Konstateringstidspunktet for tinnitus
 - Tinnitus kan godkjennes som følgeskade etter en larmskade og utgangspunktet er da at det fastsettes et felles konstateringstidspunkt. Regnes da som en *yrkessykdom*.
 - Tinnitus kan godkjennes som følgeskade etter impulsstøy. Regnes da som *yrkesskade/arbeidsulykke*. Tinnitus kan da ha eget konstateringstidspunkt.

Konstateringstidspunktet

- Forsikringselskapene er uenige om §5-tidspunktet
 - Kasteballavtalen kommer til anvendelse
 - ✓ Må foreligge en uenighet mellom to eller flere selskaper
 - ✓ Et av selskapene og/eller skadelidte kan sende saken til YFF. YFF avgjør hvilket selskap som skal behandle saken
 - ✓ Selskapet plikter å rette seg etter avgjørelsen, men kan søke regress hos annet selskap i ettertid

**TAKK FOR
MEG !**